

Si ell hagués fet res terrible, ella ho sabria... no?

FIONA BARTON

LA
WIDUUA

Columna

LA VÍDUA

FIONA BARTON
LA VÍDUA

Traducció de Núria Parés Sellarès

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
TÍTOL ORIGINAL: *THE WIDOW*
PRIMERA EDICIÓ: JUNY DEL 2016
© FIONA BARTON, 2016
© EDITORIAL PLANETA, S.A.
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2094-5
DIPÒSIT LEGAL: B.9.242-2016
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: EGEDSA

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

Estimat lector,

M'he passat molt de temps observant la gent. No només badant en els cafès i a les estacions de tren, sinó com una feina. Com a periodista, he sigut una observadora professional —una «observadora entrenada», ens agrada dir de broma— per captar el llenguatge corporal i els tics verbals que ens fan particulars i interessants als altres.

Al llarg dels anys, he entrevistat les víctimes, els culpables, els famosos i la gent normal afectats per la tragèdia o la bona sort. Però, curiosament, no sempre són les persones que són objecte d'atenció pública les que m'han quedat més a la memòria. Sovint són les que hi ha a la perifèria, els actors secundaris del drama, els que em segueixen turmentant.

En els judicis importants —crims sonats i ter-

ribles que han omplert titulars— m'he trobat observant l'esposa de l'home que seu al banc dels acusats i preguntant-me què en sabia ella realment, o què en volia saber.

Tu també la deus haver vist, a les notícies. Potser t'hi has de fixar bé, però hi és, dreta i en silenci darrere del seu home a les escales dels jutjats. Assenteix i li estreny el braç mentre ell proclama la seva innocència, perquè creu en ell.

Però què passa quan les càmeres pleguen veles i el món deixa d'observar?

Tinc una imatge gravada de dues persones menjant pastís de carn, com qualsevol altra parella del barri, però incapaces de parlar. L'únic soroll que se sent és el frec dels coberts sobre els plats mentre lluiten amb els dubtes que es filtren per sota de la seva porta de barri residencial.

Perquè, sense testimonis ni distraccions, és inevitable que les màscares caiguin.

Jo volia —necessitava— saber com encaixa aquesta dona la idea que el seu marit —l'home que va escollir— pot ser un monstre.

I va sorgir la Jean Taylor. Ella és la dona silenciosa que he vist sovint a les escales del jutjat, l'esposa que he enxampat observant, sense cap expressió a la cara, com el seu marit presta declaració.

En aquesta primera novel·la meva, la Jean explica les seves versions públiques i privades d'un

marit adorat i d'un matrimoni feliç que es capgira de sobte quan una criatura desapareix i la policia i la premsa arriben al llindar de la seva porta.

Espero que gaudeixis amb el llibre. A mi m'ha encantat escriure'l i no tinc prou paraules d'agraïment per a la Jean Taylor i les dones que la van inspirar.

FIONA BARTON

*Per a en Gary, en Tom i la Lucy,
sense els quals res no tindria sentit.*

I

Dimecres, 9 de juny del 2010

LA VÍDUA

Sento com cruixen les pedres mentre s'acosta pel camí de l'entrada. Passos feixucs sobre uns talons alts. Gairebé és a la porta, vacil·la i s'aparta els cabells de la cara. Va ben vestida. Jaqueta amb botons grans, un vestit acceptable a sota i les ulleres col·locades al cap. No és testimoni de Jehovà ni membre del Partit Laborista. Deu ser periodista, però no de les habituals. Avui ja és la segona —la quarta d'aquesta setmana, i tot just és dimecres. Estic segura que dirà «Em sap greu molestar-la en aquests moments tan difícils». Tots diuen això i fan aquella cara d'estúpids. Com si els importés gaire.

M'esperaré a veure si truca dues vegades. L'home d'aquest matí no ho ha fet. Alguns es veu ben bé que s'avorreixen terriblement i ho proven per si

de cas. Se'n van tan bon punt treuen el dit del timbre, enfilen el camí avall tan ràpid com poden, puguen al cotxe i desapareixen. Poden dir al seu cap que han trucat al timbre però que ella no hi era. Patètic.

Ella truca al timbre dues vegades. Després truca a la porta amb aquell truc-truc-truc ràpid. Com un policia. Em veu mirant a través de l'esclatxa de la vora de les cortines i em fa el gran somriure. Un somriure de Hollywood, tal com solia dir la mare. Després torna a trucar.

Quan obro la porta, em dóna l'ampolla de llet que hi havia al llindar i diu:

—No deu pas voler deixar la llet a fora, es farà malbé. Puc passar? Té la tetera al foc?

No puc respirar, i encara menys parlar. Ella torna a somriure, amb el cap inclinat.

—Em dic Kate —diu—. Kate Waters, periodista del *Daily Post*.

—Jo sóc... —començo, i tot d'una m'adono que no m'ho ha preguntat.

—Ja sé qui és vostè, senyora Taylor —diu. Les paraules queden implícites: «Vostè és la notícia»—. No ens quedem aquí a fora —diu. I mentre parla, no sé com, entra a dins de casa.

Estic massa atònita pel gir que han pres els esdeveniments per poder parlar, i ella interpreta el meu silenci com un permís per anar cap a la cuina amb l'ampolla de llet i preparar-me una tassa de

te. La segueixo. No és una cuina gaire gran i estem una mica estretes mentre ella feineja, omple la tetera i obre tots els meus armaris, buscant les tasses i el sucre. Jo simplement m'estic allà dreta, deixant que tot passi.

Parla de l'equipament.

—Quina cuina més encantadora, amb un aspecte tan fresc; ja m'agradaria que la meva fos així. La va fer instal·lar vostè?

Sembla que estigui parlant amb una amiga. No és tal com m'havia imaginat que seria, parlar amb una periodista. Em pensava que seria com ser interrogada per la policia. Em pensava que seria un suplici, un interrogatori. Això és el que deia el meu marit, en Glen. Però no ho és pas, pel que sembla. Llavors dic:

—Sí, vam triar les portes blanques i els mànecs vermells perquè feia net. —Sóc a casa meva parlant dels mobles de la cuina amb una periodista. A en Glen li hauria agafat un atac.

No estic segura de si vull tenir-la aquí o no; no estic segura de com em sento. Però ara no em sembla correcte protestar, només està asseguda i xerrant amb una tassa de te a la mà. És divertit, i m'agrada bastant l'atenció que em dedica. Em sento una mica sola en aquesta casa ara que en Glen ja no hi és.

I sembla que ho té tot controlat. És bastant agradable, realment, tornar a tenir algú que es

cuida de mi. Començava a tenir pànic que hagués d'espavilar-me jo sola, però la Kate Waters diu que ho solucionarà tot.

Diu que l'únic que he de fer és explicar-li tota la meva vida.

La meva vida? En realitat no vol saber res sobre mi. No ha arribat pel camí de l'entrada per saber la vida de la Jean Taylor. El que vol saber és la veritat sobre ell. Sobre en Glen. El meu marit.

El meu marit es va morir fa tres setmanes. Atropellat per un autobús als voltants d'un supermercat Sainsbury's. Un minut era aquí, atabalant-me per quin tipus de cereals hauria d'haver comprat, i el minut següent ja era mort al carrer. Lesions al cap, van dir. En qualsevol cas, era mort. Em vaig quedar allà palplantada, mirant-lo, estirat a terra. La gent corria amunt i avall buscant mantres i hi havia una mica de sang al paviment. Però no gaire. Ell se n'hauria alegrat. No li agradava cap mena de desordre.

Tothom va ser molt amable i la gent intentava que no mirés més el seu cos, però no els podia pas dir que m'alegrava que s'hagués mort. S'havien acabat els seus disbarats.

Dimecres, 9 de juny del 2010

LA VÍDUA

La policia va venir a l'hospital, per descomptat. Fins i tot l'inspector Bob Sparkes es va presentar a urgències per parlar d'en Glen.

No els vaig dir res ni a ell ni a cap dels altres. Els vaig dir que no hi havia res a dir, que estava massa alterada per parlar. Vaig plorar una mica.

L'inspector Bob Sparkes ha format part de la meva vida durant molt de temps —a hores d'ara ja fa més de tres anys—, però penso que potser desapareixerà amb tu, Glen.

No li dic res d'això a la Kate Waters. Està asseguda a l'altra butaca a la sala d'estar, amb la tasca de te entre les mans i movent els peus.

—Jean —diu; s'ha acabat allò de senyora Taylor, pel que veig—, aquesta última setmana deu haver sigut terrible per a tu. I després de tot el que ha passat...

No dic res, només em miro fixament la falda. No en té ni idea, del que he passat. De fet, ningú no en té ni idea. Mai no he sigut capaç d'explicar-ho a ningú. En Glen deia que era millor així.

Esperem en silenci, i llavors prova una tàctica diferent. S'aixeca i agafa una foto de la lleixa de la xemeneia: hi sortim tots dos rient d'alguna cosa.

—Et veus molt jove, aquí —diu—. Això era abans de casar-vos?

Assenteixo.

—Feia molt que us coneixíeu, quan us vau casar? Us vau conèixer a l'escola?

—No, a l'escola no. Ens vam conèixer en una parada d'autobús —li dic—. Era molt guapo i em va fer riure. Jo tenia disset anys, feia d'aprenent en una perruqueria de Greenwich, i ell treballava en un banc. Era una mica més gran que jo, i anava amb americana i corbata i unes sabates bones. Era diferent.

Faig que soni com si fos una novel·la romàntica i a la Kate Waters li està agradant, gargoteja coses a la llibreta, em mira per sobre d'aquelles petites ulleres que porta i assenteix com si ho entengués. No m'enganyarà pas.

En realitat, en Glen no semblava gaire romàntic al principi. El nostre festeig transcorria principalment en la foscor —al cinema, al seient del darrere del seu Escort, al parc— i no hi havia gaire temps per parlar. Però recordo la primera

vegada que em va dir que m'estimava. Vaig experimentar un formigueig per tot el cos, com si pogués notar cada centímetre de pell. Em vaig sentir viva per primer cop a la vida. Li vaig dir que jo també l'estimava. Desesperadament. Que no podia ni menjar ni dormir pensant en ell.

La mare deia que estava «fascinada», quan em veia deambulant per casa. Jo no estava segura de què volia dir, allò de «fascinada», però volia estar tota l'estona amb en Glen i en aquella època ell deia que sentia el mateix. Crec que la mare estava una mica gelosa. Depenia de mi.

—Depèn massa de tu, Jeanie —deia en Glen—. No és bo anar a tot arreu amb la teva filla.

Vaig intentar explicar-li que a la mare li feia por sortir tota sola, però en Glen deia que era pur egoisme.

En Glen era molt protector. Al pub em buscava un seient que estigués allunyat de la barra —«No vull que siguis al lloc més sorollós del local»— i demanava per mi als restaurants perquè tastés coses noves —«Això t'encantarà, Jeanie. Tasta-ho». I jo ho tastava, i a vegades les coses noves eren fantàstiques. I si no ho eren, no deia res perquè no li volia ferir els sentiments. Es quedava en silenci si deia alguna cosa contra ell. I jo ho odiava, això. Em sentia com si l'hagués decebut.

Mai no havia sortit amb algú com en Glen,

algú que sabia què volia a la vida. Els altres nois eren només això: nois.

Dos anys més tard, quan en Glen em va proposar matrimoni, no es va posar de genolls. Em va agafar ben a prop seu i em va dir: «Ets meva, Jeanie. Estem fets l'un per l'altre... Casem-nos».

De totes maneres, en aquella època ell ja havia convençut la mare. Es presentava amb flors a casa, «Un detallet per a l'altra dona de la meva vida», deia, per fer-la riure, i llavors li parlava de *Coronation Street* o de la família reial, i a la mare li encantava. Em deia que era una noia amb sort. Que havia fet sortir el millor de mi. Que em convertiria en algú. Que em cuidaria. I ho va fer.

—Com era, ell, aleshores? —pregunta la Kate Waters, mentre s'inclina endavant per animar-me a parlar. Aleshores. Vol dir abans de les desgràcies.

—Oh, era un home encantador. Molt afectuos, i atent al màxim —dic jo—. Sempre em portava flors i regals. Em deia que era única. I jo estava aclaparada per tot plegat. Només tenia disset anys.

Li encanta. S'ho apunta tot amb uns gargots graciosos i alça la vista. Intento aguantar-me el riure. Noto que em puja la histèria però em surt en forma de sanglot, i llavors ella allarga la mà i em toca el braç.

—No pateixis. Ara ja ha passat tot.

I té raó. Prou policia, prou Glen. Prou dels seus disbarats.

No recordo quan vaig començar a dir-ne així. Tot havia començat molt abans que jo hi posés nom. Estava massa enfeïnada a fer que el nostre matrimoni fos perfecte, començant pel casament a Charlton House.

La mare i el pare creien que jo era massa jove, només amb dinou anys, però els vam convèncer. Bé, de fet, els va convèncer en Glen. Es mostrava tan decidit i tan boig per mi, que al final el pare va dir «sí» i ho vam celebrar amb una ampolla de lambrusco.

Es van gastar una fortuna pel casament, perquè era filla única i em passava tota l'estona mirant fotos en revistes de núvies amb la mare i somiant en el meu gran dia. El meu gran dia. Em vaig aferrar a aquesta idea i vaig dedicar-m'hi en cos i ànima. En Glen mai no va interferir en res.

—Això és cosa teva —deia, i feia una riallada.

Ho deia com si ell també tingués «una cosa seva». Jo pensava que probablement era la feina; ell era el suport principal de la família, tal com deia ell mateix.

—Ja sé que sembla antiquat, Jeanie, però vull tenir cura de tu. Encara ets molt jove i tenim tota una vida al davant.

Sempre tenia grans idees, i semblaven genials quan ell en parlava. Arribaria a ser el gerent de la

sucursal, i després plegaria per posar el seu propi negoci. Seria empresari i guanyaria molts diners. Me l'imaginava amb un vestit elegant, una secretària i un cotxe gran. I jo sempre seria allà per fer-li costat. «No canviïs mai, Jeanie. T'estimo tal com ets», em diria.

De manera que vam comprar la casa del número 12 i ens hi vam traslladar després del casament. Encara hi som, després de tots aquests anys.

La casa tenia un jardí al davant, però hi vam posar grava «per estalviar-nos de tallar l'herba», deia en Glen. A mi m'agradava bastant l'herba, però a en Glen li agradaven les coses ordenades. Al principi va ser difícil, quan vam anar a viure junts, perquè jo sempre havia sigut una mica desordenada. La mare sempre trobava plats bruts i mitjons desaparellats entre el borró de sota el meu llit. En Glen s'hauria mort si ho hagués vist.

Encara el puc veure, serrant les dents i apriant els ulls quan em va enxampar, molt al principi, un vespre després de prendre el te, tirant les engrunes de la taula cap a terra amb la mà. Jo ni tan sols m'havia adonat que ho estava fent, segurament ho havia fet un centenar de vegades sense pensar, però no hi vaig tornar mai més. En aquest sentit, va ser molt bo per a mi, perquè em va ensenyar a fer les coses ben fetes perquè la casa estigués ben maca. Li agradava que fos maca.

Al principi, en Glen em parlava de la seva feina al banc, de les responsabilitats que tenia, de com confiaven en ell els aprenents, de les bromes que es feien entre ells, del superior que no podia suportar —«Es pensa que és millor que tothom, Jeanie»— i de la gent amb qui treballava. La Joy i la Liz, a l'oficina interior; l'Scott, que tenia una pell terrible i es posava vermell per tot, a la finestreta; la May, l'aprenent que no parava d'equivo-car-se. M'encantava escoltar-lo, m'encantava que em parlés del seu món.

Suposo que jo li parlava de la meva feina, però de seguida ens desviàvem de nou cap al banc.

«Fer de perruquera no és pas de les feines més emocionants», deia, «però ho fas molt bé, Jeanie. Estic molt orgullós de tu».

Intentava fer-me sentir més bé amb mi mateixa, segons ell. I ho aconseguia. Em sentia tan segura per l'estimació d'en Glen...

La Kate Waters em mira, ja torna a fer allò amb el cap. És bona noia, l'hi explicaré tot. No havia parlat mai amb cap periodista, a part de dir-los que se n'anessin, i encara menys n'havia deixat entrar cap a casa. S'han passat anys venint a la porta, amunt i avall, i fins avui cap no havia entrat a dintre. En Glen se n'encarregava, d'això.

Però ara no hi és. I la Kate Waters sembla diferent. M'ha dit que sent «una autèntica connexió» amb mi. Diu que li fa la sensació com si ens

coneguéssim des de fa anys. I comprenc el que vol dir.

—La seva mort deu haver suposat un cop terrible per a tu —diu, mentre em torna a estrènyer el braç. Assenteixo sense dir res.

No li puc dir que feia temps que havia començat a quedar-me desperta al llit, desitjant que en Glen fos mort. Bé, no pas mort exactament. No volia que patís cap mena de dolor ni res d'això, simplement no el volia tenir més al meu costat. M'imaginava el moment en què rebria la trucada d'un agent de policia.

«Senyora Taylor», diria una veu profunda, «em sap molt de greu, però tinc males notícies». L'expectació pel que venia tot seguit gairebé em divertia. «Senyora Taylor, em sap greu, però el seu marit ha mort en un accident».

I després em veia a mi mateixa —em veia de debò— sanglotant i agafant el telèfon per trucar a la seva mare i donar-li la notícia. «Mary», diria jo, «em sap molt de greu, però tinc males notícies. És en Glen. És mort».

Podia sentir l'ensurt en el seu crit ofegat. Podia notar la seva pena. Podia sentir la compassió dels amics per la meva pèrdua, reunint la família al meu voltant. Després, l'emoció secreta.

Jo, la vídua afligida. No em facis riure.

Per descomptat, quan va passar de debò amb prou feines semblava real. Per uns instants, la seva

mare va sonar gairebé tan alleujada com jo que tot s'hagués acabat, i després va penjar el telèfon, plorant pel seu fill. No hi havia amics a qui explicar-ho, només un grapat de família per reunir-se al meu voltant.

La Kate Waters diu que ha d'anar al lavabo i que prepararà una altra tassa de te, i jo la deixo fer, li dono la meva tassa i li ensenyo on és el lavabo de la planta baixa. Quan se'n va, faig una ullada ràpida al meu voltant, per assegurar-me que no hi ha res d'en Glen per aquí. Cap record que ella pugui robar. En Glen em va advertir. Em va explicar totes les històries sobre la premsa. Sento la cadena del vàter i finalment torna a aparèixer amb una safata a les mans i comença de nou amb allò de quina dona tan extraordinària que sóc, tan lleial.

No aparto la vista de la foto del casament que hi ha a la paret de sobre la xemeneia. Ens veiem tan joves que sembla que ens hàgim vestit amb la roba dels nostres pares. La Kate Waters s'adona que miro la foto i la despenja de la paret.

Es repenja al braç de la meva butaca i la mirem juntes. 6 de setembre del 1989. El dia que ens vam casar. No sé per què, però em poso a plorar —les primeres llàgrimes de debò des que va morir en Glen— i la Kate Waters em passa un braç al voltant de les espatlles.